

Belge	Adı	KIYMETLİ MADENLER PİYASASI PROSEDÜRÜ
	Türü	PROSEDÜR
	Kodu	31.PRO.01
	Onay Tarihi	30/05/2018
	Revizyon Tarihi	11/12/2019
	Revizyon Numarası	2
	Hazırlayan	KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI OPERASYON DİREKTÖRLÜĞÜ
	Onaylayan	İCRA KURULU

BORSA İSTANBUL A.Ş.

**KIYMETLİ MADENLER PİYASASI
PROSEDÜRÜ**

İSTANBUL – 2018

İçindekiler

1. Amaç, kapsam ve dayanak	5
1.1 Amaç ve Kapsam	5
1.2 Dayanak	5
2. Kısaltmalar ve tanımlar.....	5
3. İşlem görecek kıymetli madenler ve tipleri	7
3.1 Altın	7
3.2 Gümüş	7
3.3 Platin.....	8
3.4. Paladyum	8
4. Standart işlenmemiş kıymetli madenler.....	8
5. Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin üzerinde bulunması gereken unsurlar	9
6. Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin yüzeysel özellikleri ve şekilleri.....	9
7. Standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler	9
8. İthal edilen kıymetli madenin Borsa'ya teslimi ve işlem görmesi	10
8.1 İşlem ve Borsa'ya teslim zorunluluğu	10
8.2 İthalat yoluyla gelen standart kıymetli madenler	10
8.3 İthalat yoluyla gelen standart dışı kıymetli madenler	11
8.4. Teslim süresi ve yaptırım	13
9. Tescil	13
10. İşlem yöntemleri.....	13
11. Tek fiyat yöntemi esasları.....	14
12. Emirlerin Borsa'ya iletilmesi	14
13. Emir tipleri	15
14. Öncelik kuralları.....	15
15. Emirlerin değiştirilmesi ve iptali	15
16. Emirlerin geçerlilik süresi	15
17. Emirlerde hesap tipi	16
18. Fiyat limitleri.....	16
19. Fiyat birimleri	17
20. Birim ve asgari işlem birimleri	17

21. Seans ve takas zamanları.....	18
22. Fiyat adımları.....	19
23. Valör süreleri.....	19
24. Fiksing fiyatlı emirler ve işlemler.....	20
25. İşlem raporu.....	20
26. Kredi karşılığı bloke işlem esasları.....	20
27. Resmî müzayede işlem esasları.....	22
28. Oluşan fiyatların ve işlemlerin Borsa kaydına alınması ve ilanı.....	22
29. İşlem defterleri (raporları).....	23
30. Borsa dışı işlemlerin Borsa'ya bildirimini.....	23
31. Piyasada işlemlerin Borsa tarafından iptali.....	24
32. Endeksler, Referans Fiyat, Ağırlıklı Ortalama Fiyat ve Metal Fiyatı.....	24
32.1 Endeksler.....	24
32.2 Ağırlıklı Ortalama Fiyat.....	25
32.3 Metal Fiyatı.....	25
32.4 Referans Fiyat.....	25
33. İşlem yapma yetkisi verilmesi.....	26
34. Piyasada teminat olarak kabul edilenler ve işlem teminatı.....	26
35. Takas işlemi.....	27
36. Takas saatleri.....	27
37. Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi.....	27
38. Erken kıymetli maden ve nakit takası.....	27
39. Kıymetli madenin kasadan fiziki teslimi.....	28
40. Temerrüt.....	28
41. Rafineriler.....	28
41.1. Borsanın rafinerilerle ilgili yetkileri.....	28
41.2. Rafineri listesi.....	28
41.3 Yurt içinde yerleşik rafinerilerin Rafineri Listesine girme başvurusunda yapılacak inceleme usulü ve esasları.....	29
41.4 Yurt dışında yerleşik rafinerilerin Rafineri Listesine girme başvurusunda yapılacak inceleme usulü ve esasları.....	31

41.5 Rafinerileri denetimi.....	32
41.6 Rafinerilerin Borsaya göndermesi zorunlu olan raporlar	34
42. Komisyonlar	35
42.1 İşlem komisyonları.....	35
42.2 Çekme komisyonları	36
42.3 Saklama komisyonu	37
42.4 Dışarıya ve diğer Borsa üyelerine saklama hizmeti verilmesi.....	39
43. Ücretler	39
44. Hüküm bulunmayan haller	40
45. Yürürlük	40
46. Yürütme	40

BORSA İSTANBUL A.Ş.
KIYMETLİ MADENLER PİYASASI PROSEDÜRÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

1. Amaç, kapsam ve dayanak

1.1 Amaç ve Kapsam

Bu düzenlemenin amacı, Kıymetli Madenler Piyasasında işlem görecekt kıymetli madenlere, emirlerin iletilmesine ve eşleştirilmesine, iletilen emirlere ve gerçekleşen işlemlere ilişkin olarak Borsa tarafından üretilecek raporlara, Borsa kaydına alınan fiyatlara, işlem miktarlarına ve bunların ilanına, teminatlara ve işlem limitlerine, rafinerilere, ücret ve komisyonlara ilişkin ile kasa teslim ve süreçlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

1.2 Dayanak

Bu düzenleme 03/02/2017 tarihli ve 31.YON.02 sayılı Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Piyasası ve Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası Yönergesine dayanılarak çıkartılmıştır.

2. Kısaltmalar ve tanımlar

Bu düzenlemede geçen;

- a) 32 Sayılı Karar: 11/08/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,
- b) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- c) Borsa Yönetmeliği: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğini,
- ç) Has miktar: Belirli bir tip kıymetli maden içinde bulunan o kıymetli madenin net miktarını,

- d) İşlem görme: Kıymetli madenlerin Piyasada alım satıma konu olmasını,
- e) İşlem sistemi, KİT: KMP’de kullanılan elektronik işlem sistemini,
- f) Genel Müdür: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Genel Müdürünü,
- g) Kanun: 30/12/2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
- ğ) Kasa: Piyasada yapılan işlemlerin fiziki takasının gerçekleştirildiği, kıymetli madenlerin saklandığı güvenli alanı,
- h) Kıymetli maden: 32 Sayılı Karar’da tanımlanan ve standartları belirlenen kıymetli madenleri,
- ı) KMTP: Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasalarını,
- i) KMP, Piyasa: KMTP bünyesindeki Kıymetli Madenler Piyasasını,
- j) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- k) LBMA: Londra Külçe Piyasası Birliğini,
- l) LPPM: Londra Platin ve Paladyum Piyasasını,
- m) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- n) Rafineri: Rafineri Tebliği ve Müsteşarlık’ın ilgili diğer tarafından yapılan düzenlemeleri çerçevesinde Borsa tarafından belirlenen Rafineriler Listesi’nde yer alan ve kıymetli madenleri Borsada işlem görececek rafinaj faaliyetinde bulunan tüzel kişileri ,
- o) Rafineri Listesi: Ürettiği kıymetli madenleri Borsa tarafından kabul edilen rafinerilerin yer aldığı listeyi,
- ö) Rafineri Tebliği: 18/11/2006 tarihli ve 26350 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2006/1 sayılı Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğini,
- p) Seans: Borsa bünyesindeki piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin alım satım için açık oldukları zaman dilimini,

- r) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.’yi,
- s) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- ş) Temsilci : Piyasada Borsa düzenlemeleri uyarınca gerekli şartları yerine getirerek Temsilci sıfatı ile işlem yapabilecekleri,
- t) Üye: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden Kıymetli Madenler Piyasasında işlem yapmak üzere yetkilendirilenleri,
- u) Yönetmelik: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar ile İlgili Borsacılık Faaliyetlerine ilişkin Esaslar Yönetmeliğini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşlem Görecek Kıymetli Madenlere İlişkin Esaslar

3. İşlem görecek kıymetli madenler ve tipleri

Piyasada, 32 Sayılı Karar’da tanımlanan ve standartları belirlenen standart ve standart dışı kıymetli madenler işlem görebilir.

Piyasada işlem görecek standart işlenmemiş kıymetli madenlerin bar ve külçe tipleri ve ağırlıkları bu düzenlemede ayrıca gösterilmiştir.

3.1 Altın

Mini külçe (Mini bar): 1 gr, 2,5 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 100 gr, 250 gr ve 500 gr

Külçe: 1 kg

Büyük külçe (Large Bar): 1 kg’ın üzerinde külçe

3.2 Gümüş

Mini külçe (Mini bar):: 1 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 100 gr, 250 gr ve 500 gr

Külçe: 1 kg

Büyük külçe (Large Bar): 1 kg'ın üzerinde külçe

Granül: Torba şeklinde ambalajlı, muhtelif ağırlıklarda granül

3.3 Platin

Mini külçe (Mini bar):: 1 gr 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 100 gr, 250 gr ve 500 gr

Külçe: 1 kg

Büyük külçe (Large Bar): 1 kg'ın üzerinde külçe

3.4. Paladyum

Mini külçe (Mini bar): : 1 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 100 gr, 250 gr ve 500 gr

Külçe: 1 kg

Büyük külçe (Large Bar): 1 kg'ın üzerinde külçe

4. Standart işlenmemiş kıymetli madenler

Piyasada standart işlenmemiş kıymetli madenler olarak;

a) En az 995/1000 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki altın,

b) En az %99,9 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen bar, külçe veya granül halindeki gümüş,

c) En az %99,95 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki platin,

ç) En az %99,95 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki paladyum

işlem görür.

5. Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin üzerinde bulunması gereken unsurlar

Piyasada işlem görecekt standart işlenmemiş kıymetli madenlerin Borsanın Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerin ayar damgasını taşımaları ve her bir külçe ve bar üzerinde rafinerinin amblemi ya da damgası, külçe seri numarası, ağırlığı ile saflık ayarının bulunması zorunludur.

Borsa tarafından yayımlanan Rafineri Listesi'nde yer alan rafinerilere ait granül gümüşler; granül ambalajında olması, ambalajın üzerinde mühür, ayar, ağırlık ve rafineri ismi ya da amblemi bulunması halinde standart granül olarak Borsada işlem görür.

Üzerinde ağırlık bilgisi bulunmayan büyük külçe şeklindeki kıymetli madenler, üyenin yazılı beyanı ile kayda alınarak işlem görür.

6. Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin yüzeysel özellikleri ve şekilleri

Piyasada işlem görecekt veya saklanacak külçe ve barların yüzeylerinin düzgün olması, kabarcıklar, kabuklanma ve göçme belirtilerinin olmaması ve köşelerin kolay depolanıp kolay taşımak için uygun olup keskin olmaması, granül gümüş ambalajlarının da dışarıdan müdahale edilemeyecek şekilde hazırlanan, kurcalamaya ve darbeye dayanıklı bir yapıda olması zorunludur.

7. Standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler

Piyasada standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler olarak;

a) 995/1000'den düşük (995/1000 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altın,

b) %99,9'dan düşük (%99,9 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki gümüş,

c) %99,95'ten düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki platin,

ç) %99,95'ten düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki paladyum

işlem görür.

Piyasada işlem gören standart dışı kıymetli madenlerin düzenlenmiş olan ayar raporuna uyumundan ilgili kıymetli madeni Borsa'ya teslim eden sorumludur.

Standart dışı kıymetli madenlerin Piyasada satılmasında, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu kurumun belirleyeceği kuruluşlardan alınan ayar raporunun işlem yapmaya yetkili olanlarca Borsa'ya teslimi zorunludur.

Standart dışı kıymetli madenlerde işlemler, ayar raporunda belirtilen brüt miktar, has miktar ve ayar dikkate alınarak bu düzenlemede belirlenen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.

Standart dışı kıymetli madenlerin ayar raporuyla uyumunu kontrol amacıyla gerekli numunelerin alınması sağlanarak söz konusu numunelerin gerektiğinde Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne veya belirlenen bir başka ayar evine analiz için gönderilebilir. Bu işlemlerle ilgili tüm masraflar ve vergiler üye tarafından karşılanır.

8. İthal edilen kıymetli madenin Borsa'ya teslimi ve işlem görmesi

8.1 İşlem ve Borsa'ya teslim zorunluluğu

Üyeler, ithal ettikleri işlenmemiş kıymetli madenlerin yurt içindeki ilk alım satım işlemlerini sadece Borsada yaparlar.

Üyeler tarafından ithal edilen işlenmemiş kıymetli madenler işlem görmek üzere aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre üç iş günü içinde Takas Merkezine teslim edilir.

8.2 İthalat yoluyla gelen standart kıymetli madenler

İthal edilen standart kıymetli madenlerin Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerce üretilmiş olması zorunludur. Söz konusu kıymetli madenlerin ayrıca bu ve ilgili diğer düzenlemede belirtilen yüzeysel özelliklere ve şekle sahip olması gerekir. Aksi takdirde bu kıymetli madenler Borsa tarafından kabul edilmez ve mahrecine iade edilmek üzere işlem yapılır.

Büyük külçe şeklinde ithal edilen kıymetli madenler Borsa tarafından Borsa dışında gerekli kontrollerin yapılması kaydı ile küçük külçelere dönüştürülebilir.

Büyük külçelerin Borsa dışında kontrolünün mesai saatleri dışında yapılması halinde kontrolün yapıldığı miktar göz önünde bulundurulmadan ve kontrol başına olmak üzere kurban bayramını

ve ramazan bayramını kapsayan resmi tatil dönemleri hariç olmak üzere tüm resmi tatil günlerinde personel izin durumu da dikkate alınarak 10.00 – 22.00 saatleri arasında, mesai günlerinde ise 18.00 – 23.00 saatleri arasında hizmet verilir. Sunulan hizmetin karşılığı olarak tatil günlerinde 500 TL + KDV, mesai günlerinde 300 TL + KDV ücret üye tarafından Borsa'ya ödenir. Bu ücreti ödemeyi kabul etmeyen veya tahakkuk eden ücreti ödemekten kaçınan üyelere bu hizmet verilmez. Bu hizmetin ifası nedeniyle EK-1'de yer alan "Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Maden Kontrol Tutanağı" doldurulur. Ayrıca, kasaya giriş işlemi yapılırken, EK-2'de yer alan "İşlenmemiş Kıymetli Maden İthaline İlişkin Bilgi Formu" nun Borsa'ya teslim edilmesi zorunludur.

8.3 İthalat yoluyla gelen standart dışı kıymetli madenler

İthalat yolu ile gelen standart dışı kıymetli madenler üç iş günü içinde ithalat beyan belgesi ile birlikte Borsa saklama kasasına getirilebileceği gibi, bu süre içinde Borsa görevlilerince Borsa tarafından uygun görülen yerde de görülebilir. Borsa dışında kontrolün mesai saatleri dışında yapılması halinde kontrolün yapıldığı miktar göz önünde bulundurulmadan ve kontrol başına olmak üzere kurban bayramını ve ramazan bayramını kapsayan resmi tatil dönemleri hariç olmak üzere tüm resmi tatil günlerinde personel izin durumu da dikkate alınarak 10.00 – 22.00 saatleri arasında, mesai günlerinde ise 18.00 – 23.00 saatleri arasında hizmet verilir. Sunulan hizmetin karşılığı olarak tatil günlerinde 500 TL + KDV, mesai günlerinde 300 TL + KDV ücret üye tarafından Borsa'ya ödenir. Bu ücreti ödemeyi kabul etmeyen veya tahakkuk eden ücreti ödemekten kaçınan üyelere bu hizmet verilmez. Bu hizmetin ifası nedeniyle EK-1'de yer alan "Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Maden Kontrol Tutanağı" doldurulur.

Borsa kasasına teslim edilen ya da Borsa kasası dışında görülen ithalat yoluyla gelen standart dışı kıymetli madenler için ayrıca bir tutanak düzenlenir. Tutanakta; ithal eden üye, ithalat beyanname numarası, ithal tarihi ve brüt miktar bilgileri ile kıymetli madenin Borsa'ya getirildiği ya da Borsa görevlilerince görüldüğü tarih bilgisi yer alır. Üç nüsha olarak düzenlenen tutanağa ithalat belgesi ek yapılır ve tutanağın bir nüshası ilgiliye verilir.

İthal edilen işlenmemiş standart dışı kıymetli madenin Borsa tarafından görülmesinden sonra üye söz konusu kıymetli madenler için ayar analiz raporu alır. Ayar analiz raporunun, ithalat beyan raporu ve EK-2'de yer alan "İşlenmemiş Kıymetli Maden İthaline İlişkin Bilgi Formu" ile birlikte Borsa'ya teslim edilmesi zorunludur. İthal edilen standart dışı kıymetli maden

paketinin, Borsa tarafından kontrole getirilmeden önce doğrudan ayar evine götürülmesi durumunda ayar evi tarafından mühürlenmesi gerekmektedir. Ayar analiz raporu ile ithalat beyan raporu arasında uyumsuzluk olması halinde bu uyumsuzluğun giderilmesi istenir. Uyumsuzluğun giderilememesi halinde kıymetli madenler mahrecine iade edilir.

Standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler, ancak ayar raporunun bulunması, saklama kasasının müsait olması ve yapılan kontrolden sonra kıymetli madenin üye tarafından mühürlenmesi koşulu ile Borsa tarafından saklama kasasında muhafaza edilir. Bu durumda alım satım işlemi kasadan çıkmadan önce herhangi bir tarihte gerçekleştirilebilir. Gerekli görülmesi halinde standart dışı kıymetli madenlerin ayar raporuyla uyumunu kontrol amacıyla numunelerin Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne veya belirlenen bir başka ayar evine analiz için gönderilebilir. Bu işlemlerle ilgili tüm masraflar ve doğacak vergiler üye tarafından karşılanır.

İthal edilen standart dışı kıymetli madenlerin Borsa tarafından tescil edilebilmesi için Borsada işlem görmesi zorunludur. Ayar analiz raporu ve diğer belgeler Borsa'ya ulaşmadan işlem gerçekleştirilmişse en geç takas günü bu belgelerin Borsa'ya ulaştırılması gerekir. Ayar analiz raporu ve diğer belgeler Borsa'ya ulaştırılmış ancak henüz işlem gerçekleştirilmemiş ise üyenin en geç izleyen seansta işlem gerçekleştirmesi gerekir. Üye mevcut işlem limitleri dahilinde bu işlemi gerçekleştirir. Ancak, teminatların yeterli olmaması halinde ayar raporu üzerinde yer alan net kıymetli maden miktarı üzerinden sadece bu işleme mahsus olmak ve kendinden kendine şeklinde işlem yapılmak üzere üyenin kasa hesabına ilgili kıymetli maden geçici olarak tanımlanır. İşleme konu olan standart dışı kıymetli madenin virman hareketleri, ayar analiz raporunda yer alan net miktarın üye hesabına giriş kaydı yapılması ile gerçekleştirilir. İşlemin gerçekleşmesinden sonra bu kıymetli madenler tescilli olarak kayda alınır ve çıkış kaydı ile süreç tamamlanır. Kaydi giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak üyeye “Teslimat Makbuzu” ve “Çıkış Makbuzu” verilir.

Üyeler tarafından büyük miktarda ithal edilen standart dışı kıymetli madenleri taşıyan aracın Borsa saklama kasasına girişinin mümkün olmadığı durumlarda kasa yetkilileri güvenli bir bölgede araç üzerinde gerekli kontrolü yapar.

8.4. Teslim süresi ve yaptırım

Teslim süresi başlangıcı olarak ithalat beyannamesinde yer alan ithalat kapanış tarihi ya da gümrükten çıkış tarihinden ileri tarihli olanı dikkate alınır. Teslim tarihi olarak ise standart kıymetli madenler için kıymetli madenlerin Borsa kasasına teslim edildiği tarih, standart dışı kıymetli madenler için ise Borsa tarafından kıymetli madenin görüldüğü ilk tarih olan ve EK-1’de yer alan “Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Maden Kontrol Tutanağı”nın düzenlendiği tarih dikkate alınır.

İthal ettiği kıymetli madeni üç iş günü içerisinde Borsa’ya bildirmeyen üyeden, üç iş gününden sonrası için ödeyeceği her türlü komisyon toplamının ¼’ü kadar ilave cezai komisyon tahsil edilir ve durum Hazine Müsteşarlığı Mali Sektörle İlişkiler ve Kambiyo Genel Müdürlüğüne bildirilir. Ödenecek cezai komisyon da dahil toplam komisyon tutarına gecikme süresi için kamu alacaklarına uygulanan faiz uygulanır.

9. Tescil

Kural olarak KMP’de satışa konu edilen kıymetli madenler otomatik veya manuel olarak tescilli hale dönüştürülür. Takasa konu edilecek kıymetli madenler satış işlemine istinaden tescilli kabul edilir. TCMB’nin yurtiçinde cevherden üretilen standart altın alımı ile yurtiçi yerleşiklerden toplanan işlenmiş veya hurda altından dönüştürülmüş standart altın alımına konu metaller de tescilli kabul edilir.

Tescilsiz bir kıymetli madenin Borsa kasasından çekilmesi mümkün değildir. Zorunlu karşılık dahil TCMB’nin tarafı olduğu kasa çıkışları ve dönüşüm işlemlerine ilişkin istisnalar ile diğer istisnalara ilişkin hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emir ve İşlem Kuralları

10. İşlem yöntemleri

KMP’de sürekli işlem yönteminin uygulanması esastır. Sürekli işlem yöntemi, sisteme iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen işlem süreleri boyunca sürekli bir şekilde, öncelik ve işlem kurallarına uygun olarak farklı fiyat seviyelerinden eşleştirilmesi yöntemidir. Sürekli

işlem seansının içinde belirlenmiş olan bir zaman diliminde tek fiyat yöntemi ile emir toplanabilir.

Tek fiyat yöntemi, sisteme iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen zaman dilimleri boyunca toplanarak en çok işlem miktarını gerçekleştirecek şekilde ve öncelik kurallarına uygun olarak belirlenen tek bir işlem fiyatından eşleştirilmesi yöntemidir. Tek fiyat seansı emir toplama ve fiyat belirleme aşamalarından oluşur. Emir toplama aşamasında emirler sisteme iletilir ve fiyat-zaman önceliği kurallarına göre sıralanır, eşleştirme yapılmaz, emirler değiştirilebilir veya iptal edilebilir. Fiyat belirleme aşamasında emir girilemez, emir toplama aşamasında girilen emirler değiştirilemez veya iptal edilemez.

11. Tek fiyat yöntemi esasları

Tek fiyat yönteminin uygulandığı tek fiyat seansında sadece standart 1 kg altın için takas tarihi T+0 ve fiyat birimi USD/ONS olan emirler girilebilir. Tek fiyat yönteminin algoritmasına göre; en fazla işlem miktarının geçtiği fiyat tek fiyattır. Eğer en fazla işlemin geçtiği birden fazla fiyat aralıkları mevcutsa işlemin hangi fiyattan geçtiği belirlendikten sonra tek fiyat seviyesinde emir miktarının minimum kalanına izin veren fiyat tek fiyat olarak belirlenir. Eğer bu şartları sağlayan birden fazla fiyat aralıkları mevcutsa Piyasanın yönü araştırılır; alıcılar fazla ise daha yüksek fiyat, satıcılar fazla ise daha düşük fiyat tek fiyat olarak belirlenir. Eğer bu şartları sağlayan birden fazla fiyat aralıkları mevcutsa en düşük ve en yüksek uygun denge fiyatının ortalamasının en yakın fiyat adımına yuvarlatılmış hali seçilir.

12. Emirlerin Borsa'ya iletilmesi

Piyasada işlem yapma yetkisi verilenler emirlerini, bu düzenlemede belirlenen fiyat ve işlem limitleri dahilinde ve risk yönetim kuralları çerçevesinde, işlem salonunda bulunan temsilcileri aracılığı ile veya uzaktan erişim yoluyla internet üzerinden İşlem Sistemine (Kıymetli Madenler İşlem Platformu – KİT) aktarırlar.

İşlem yapma yetkisi verilenler, belirlenen sertifikasyon koşullarını sağlamak şartıyla İşlem Sistemine bir arayüz ile kendi işlem sistemlerini FIXAPI ile entegre edebilir.

Emirlerin farklı iletişim kanalları ve teknik altyapıyla iletileceğine ilişkin usul ve esaslar ilgili düzenlemelerde belirlenir.

13. Emir tipleri

Limit fiyatlı emir, fiyatın ve miktarın belirtildiği emirlerdir. Emrin gerçekleşmeyen bölümü işlem görmedikçe sistemde pasif olarak geçerlilik süresi sonuna kadar bekletilir.

Limit fiyatlı emirlerde fiyat ve zaman önceliği kuralına göre emirde yer alan fiyattan ya da daha iyi bir fiyattan eşleşme gerçekleştirilir.

14. Öncelik kuralları

Piyasada limit fiyatlı emirler karşılanırken daha düşük fiyatlı satım emirleri, daha yüksek fiyatlı satım emirlerinden; daha yüksek fiyatlı alım emirleri, daha düşük fiyatlı alım emirlerinden önce karşılanır.

Emirlerde fiyat eşitliği halinde zaman açısından daha önce intikal ettirilen emirler öncelikle karşılanır.

Emirlerde fiyat ve miktar değiştirilmesi halinde zaman önceliği kaybolur.

15. Emirlerin değiştirilmesi ve iptali

Sisteme girilmiş olan emirlerin miktarları azaltılıp artırılabilir (miktar artırıldığında emir Sisteme yeni girilmiş bir emir olarak değerlendirildiği için zaman önceliğini kaybeder); emrin fiyatı düşürülüp yükseltilebilir (fiyat değiştirildiğinde de emir, Sisteme yeni girilmiş bir emir olarak değerlendirildiği için zaman önceliğini kaybeder). Emir iyileştirilmesi, alış emri için fiyatı yükseltmek, satış emri için fiyatı düşürmek; emir kötüleştirilmesi ise alış emri için fiyatı düşürmek, satış emri için fiyatı yükseltmek anlamındadır.

Emirde hesap tipi ve hesap serbestçe değiştirilebilir.

Emirlerin işlem görmeyen kısmı istenildiği an iptal edilebilir.

Emirlerin değişikliği ve emir iptali izin verilen seanslarda ve ücretsiz olarak yapılır.

16. Emirlerin geçerlilik süresi

Emirlerde günlük ve iptale kadar geçerli (İKG) olmak üzere iki farklı geçerlilik süresi belirtilebilir. Varsayılan gündüktür.

Günlük emir, kullanıcı veya sistem tarafından daha önce iptal edilmemişse emrin girildiği takvim gününün sonunda sistem tarafından otomatik olarak iptal edilir.

İKG emir, kullanıcı veya sistem tarafından daha önce iptal edilmemişse sistemde kalmaya devam eden emirdir.

İKG emir olsa dahi piyasada işleme dönüşmemiş emirler seans sonunda sistem tarafından otomatik olarak iptal edilir.

17. Emirlerde hesap tipi

Emirlerde hesap tipi olarak portföy, müşteri ve fon seçilebilir. Üyeler sadece kendi müşteri ve fonları adına emir girebilir. Portföy emirlerinde bütün üyeler için geçerli olmak üzere hesap PM-P'dir.

Borsa dışı işlem raporlarında hesap tipi olarak sadece portföy girilebilir.

18. Fiyat limitleri

KMP'de fiyat limitleri uluslararası piyasalarda oluşan kıymetli maden fiyatlarına göre dinamik olarak belirlenir. Fiyat limitleri takas tarihlerine göre takvim günü bazında belirlenir. Sistemde konfigüre edilen fiyat limitleri aşağıdaki gibidir.

Mini külçe hariç diğer külçe tipleri için:

Gün Alt Sınır	Gün Üst Sınır	Alt Fiyat Limiti (%)	Üst Fiyat Limiti (%)
0	1	1	1
2	3	5	5
4	9	10	10
10	39	20	20
40	999	40	40

Mini külçe için:

Gün Alt Sınır	Gün Üst Sınır	Alt Fiyat Limiti (%)	Üst Fiyat Limiti (%)
0	1	2	2
2	3	8	8
4	9	15	15
10	39	30	30
40	999	60	60

Tek Fiyat seansı için alt fiyat limiti %0,5, üst fiyat limiti %1'dir.

En yakın takas tarihi esas alınmak üzere (mini külçe dışındaki külçeler için) metal tipi ve fiyat birimi bazında fiyat limitleri KİT'te Fiyat Aralıkları menüsünde gösterilir.

Fiksing emirleri için fiyat -20 ile +20 arasında girilebilir.

Piyasa koşulları gözetilerek Piyasa Direktörü veya Servis Yöneticisi yukarıdaki fiyat limitlerini +/-10 puana (Birime) kadar değiştirebilir. Emir defterinde bekleyen emirler (fiksing emirleri hariç) fiyat limitinin dışında kalması halinde sistem tarafından otomatik olarak iptal edilir.

19. Fiyat birimleri

Piyasada kıymetli madenler Türk Lirası üzerinden kilogram ve gram, ABD Doları ve Euro para birimleri üzerinden ise ons birim fiyatları üzerinden gerçekleştirilir ve yükümlülükler işlemin gerçekleştirildiği para birimi ile yerine getirilir. Fiyatlar bütün fiyat birimlerinde virgülden sonra iki hane olarak girilir. TRY/GR fiyat birimi sadece mini külçelerde uygulanır. TRY/KG fiyat birim mini külçelerde kullanılamaz.

Tek fiyat ve fiksing emirlerinde fiyat birimi sadece USD/ONS olabilir.

Fiyat birimi, seçilen ölçüte (ons, kg, gr) göre seçilen para biriminden işlemin gerçekleşeceğini belirtmekte olup, her halükarda fiziki takas asıl işlem gören ürün üzerinden gerçekleşir.

Kilogram ile ons ağırlık birimleri arasındaki dönüşümlerde 1 kilogram = 32,1507465 ons, 1 ons = 31,1034768 gram olarak alınır.

20. Birim ve asgari işlem birimleri

Külçe, mini külçe ve granül emirlerinde sistemde tanımlı külçe tipleri üzerinden işlem yapılır. Sistemde cari durumda tanımlı olmayan granülün işleme konu edilmesinin istenmesi halinde bu durumun gerekli tanımlamaların yapılabilmesi amacıyla üye tarafından en az 2 iş günü öncesinde Borsa'ya bildirilmesi gerekmektedir. Standart büyük külçe ve standart dışı kıymetli maden emirlerinde (standart dışı ve cevher tipleri) üyeler sistemde cari durumda tanımlı olmayan ağırlık ve ayar üzerinden emir girerek ve ilgili ürünü bu yolla sistemde tanımlayarak (Tailor Made ürün oluşturma) emir girebilirler.

Standart dışı cevher olarak teslim edilen kıymetli madenlerde işlemler, ayar raporunda belirtilen miktar ve ayar üzerinden gerçekleştirilir.

Cevherden üretilen ve standart dışı cevher olarak teslim edilen kıymetli madenlerde işlemler, ayar raporunda belirtilen miktar ve ayar üzerinden gerçekleştirilir.

Tüm enstrümanlarda asgari emir adedi 1, azami emir adedi 1.000'dir.

21. Seans ve takas zamanları

Piyasada seans bir takas günü başlar ve bir sonraki takas gününe kadar teknik kısıtlar ve zorunlu haller dışında kesintisiz devam eder. Hafta sonları ve diğer resmî tatil günleri dahil seans yapılıır.

	TAKAS GÜNLERİ	DİĞER GÜNLER
TEK FİYAT	14:00-14:10 Emir Toplama 14:10-14:15 Fiyat Belirleme	İşlem yapılmaz.
FİKSİNG	09:00 itibarıyla başlar, London Gold Price açıklanma resmi saatine kadar devam eder. London Gold Price'ın açıklanmadığı günler için işlem yapılmaz.	İşlem yapılmaz.
SPOT PİYASA	08:00-16:00 Sürekli İşlem 16:00-16:10 Günsonu işlemleri (Seans kapalı) 16:10-23:45 Sürekli İşlem *14:00-14:15 arası Tek Fiyat Seansı uygulanır.	08:00-23:45 Sürekli İşlem

Piyasada işlemlerin takası sadece iş günlerinde gerçekleştirilir. Yarım iş günlerinde takas yapılmaz ancak kasada teslim ve çekme işlemleri gerçekleştirilir. Kasa açılış saati 09:00'dır. Kasa iş günlerinde ve yarım iş günlerinde açık bulundurulur. Takas, erken takas ve temerrüt saatleri ile esasları Takasbank'ın ilgili prosedürlerinde belirtilir.

Olağan dışı durumlarda veya teknik zorunluluklar nedeniyle seansın geç başlaması, hiç başlamaması, erken veya geç bitmesi hususunda Piyasa Direktörünün bilgisi ve onayıyla gerekli operasyonlar yapılabilir.

22. Fiyat adımları

Metal ve fiyat birimi bazında fiyat adımları aşağıdaki tablolardaki gibidir.

Mini külçe dışındaki külçeler:

Metal	Fiyat Birimi	Fiyat Adımı
Altın/Platin/Paladyum	(USD/EUR)/ONS	5 cent
Altın/Platin/Paladyum	TRY/KG	50 kuruş
Gümüş	(USD/EUR)/ONS	1 Cent
Gümüş	TRY/KG	10 Kuruş

Mini külçe:

Metal	Fiyat Birimi	Fiyat Adımı
Altın/Platin/Paladyum	(USD/EUR)/ONS	1 cent
Altın/Platin/Paladyum	TRY/KG	5 kuruş
Gümüş	(USD/EUR)/ONS	1 Cent
Gümüş	TRY/KG	5 Kuruş

23. Valör süreleri

Tek fiyat emirleri için valör sadece T+0'dır.

Fiksing için, izleyen 10 takvim günündeki takas günleri için emir girilebilir.

Diğer tüm ürünler için, izleyen 120 takvim günündeki takas günleri için emir girilebilir.

İşlemlerin takasının valör tarihinde bu düzenlemede belirlenen süreler içinde yapılması gereklidir.

24. Fiksing fiyatlı emirler ve işlemler

Fiksing emirleri Londra piyasasında sabah seansındaki LBMA fiksing fiyatlarına bağlı olarak verilir. Emirler sistemde tanımlı valörlere göre verilir. Borsada takas olmayan günlerde ve LBMA sabah fiksing fiyatının yayımlanmadığı günlerde fiksing işlemleri yapılmaz.

Fiksing üzerinden emir verme imkanı sadece ABD Doları fiyat tipi için geçerlidir. Teklifler, emir tipi seçildikten sonra fiyat hanesine ($\pm$) herhangi bir ABD Doları değerinin girilmesi şeklinde verilir.

Fiksing işlemlerine ilişkin seans, TCMB'nin talebi doğrultusunda, istenildiğinde tüm üyelere, istenildiğinde sadece KMP Üyesi Bankalara açık olacak şekilde önceden duyurulmaksızın gerçekleştirilir.

25. İşlem raporu

Belirlenen sınırlar dâhilinde, emirleri emir defterine iletmeden ve karşı üyeyi seçerek işleme dönüştürmek amacıyla işlem raporu girilebilir.

İşlem raporunda takas brüt esaslara göre yapılır. Gönderilen işlem raporunun karşı üye tarafından aynen kabulü veya aynı şartlarda karşı üye tarafından ters yönde (alışa karşılık satış, satışa karşılık alış) işlem raporu girilmesi suretiyle işlem raporları işleme dönüşür.

İşlem raporunda öncelik kuralları uygulanmaz, üyenin takdirine ve tercihinine bağlı olarak işlem raporu gönderilir veya kabul edilir.

Aksi belirtilmedikçe emirler için geçerli olan kurallar işlem raporları için de geçerlidir.

26. Kredi karşılığı bloke işlem esasları

İşlem yapma yetkisi verilenlerin, almış olduğu kıymetli madenlerin takas yükümlülüğünün tamamlanması için bankalardan kullanacağı kredinin teminatının karşılığı olarak, takası yapılan ve Borsa nezdindeki hesabında bulunan kıymetli madenlerin, işlem yapma yetkisi verilenin belirleyeceği banka lehine bloke edilmesi için bloke konulacak kıymetli madenlerin daha önce

piyasada işlem görmüş kıymetli madenler olması gerekir. Lehine bloke konulacak bankanın Borsa üyesi olması zorunludur. Üyenin talebinde banka lehine bloke sistemi istendiğinden, bloke ilişkisinde “bloke talimatı veren üye”–“lehine bloke edilen banka” olmak üzere ikili ilişki olduğundan, üyenin takas hesabındaki belirttiği miktara bloke koyma yazısı dışında, lehine bloke yapılacak bankanın da bu konuda talimatının (lehine bloke konulmasının teyit edilmesini içeren yazılı talimatının) alınması zorunludur, Bloke talimatı ve banka teyidi Borsa’ya yazılı olarak gönderilir.

Bloke edilen kıymetli madenler ayrı bir blokaj kasasında ve hesabında takip edilir.

Hesabındaki kıymetli madene bloke konulan taraf bu kıymetli madenleri satamaz, fiziki olarak tek başına çekemez, bu kıymetli madenler işlem teminatı olarak sayılmaz.

Bloke sonrası kıymetli madenine bloke konulan tarafın kasasında kalacak olan kıymetli maden veya teminatın mevcut açık pozisyonları karşılaması gerekir.

Banka, bloke konulmuş kıymetli maden üzerindeki blokeyi tek taraflı olarak yazılı talimatla kaldırabilir.

Bloke tutulan kıymetli madenlerin fiziki olarak saklama kasasından çekilmesinin istenmesi halinde, blokaj işlemine taraf olan her iki üye tarafından fiziki teslimat talimatları yazılı olarak Borsa’ya gönderilir. Fiziki teslimat banka ve ilgili tarafın takas yetkililerinin hazır bulunması ve kıymetli maden çıkış makbuzunu imzalamaları suretiyle bloke koyduran tarafın takas yetkilisine kıymetli maden teslim edilir.

Bloke talimatı veren tarafa ilişkin herhangi bir haciz, tedbir gibi kararlar gelmesi halinde, Borsanın üçüncü kişi konumunda olması nedeniyle Borsa tarafından mevcut blokaja ilişkin hukuki durum belirtilmek suretiyle söz konusu haciz ve tedbir kararları uygulanacaktır.

Haciz/tedbir gibi kararların kalkmadığı sürece veya taraflar arasında ihtilaf çıkması halinde, lehine bloke konulan banka tarafından ancak rehinin paraya çevrilmesi (icra takibi yapmak ve rehine konu malları icra marifetiyle sattırmak) suretiyle blokede tutulan kıymetli maden nakde çevrilebilir.

Söz konusu saklama için bloke talimatı veren taraftan bloke edilecek kıymetli maden miktarı üzerinden aylık on binde bir oranında blokaj komisyonu alınır.

27. Resmî müzayede işlem esasları

Mahkemelerin, icra dairelerinin ve diğer resmî dairelerin Piyasada yapılmasına gerek gördükleri kıymetli madenlerin satım işlemleri ayrı bir pazarda yapılır.

Satışı istenen kıymetli maden, bir muhammen bedel belirlenmişse, bunun altında olmamak kaydıyla işleme konu olur.

Satışa aracılık edecek taraf, önceki ayın işlem hacmi sıralamasında yer alan ilk yirmi üye arasından kura ile belirlenir. Muhammen bedel belirlenmişse satışı re'sen Borsa da yapılabilir.

Satışla görevlendirilen tarafa tarife üzerinden kurtaj ödenir. Re'sen satışa çıkarma halinde kurtaj Borsa tarafından alınır.

Kıymetli madenin niteliğine ve işlem hacmine bağlı olarak resmî müzayedenin en çok kaç seans sürebileceği her bir işlem için Piyasadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı tarafından belirlenir. Bu süre içinde satılmayan kıymetli maden, satışı isteyen makama iade edilir. Bu durumda, resmî müzayedenin bittiği tarihten itibaren 15 gün içinde müzayedeye sunulan kıymetli maden için tekrar resmî müzayede açılmaz.

Satılan kıymetli madenin alıcılara teslimi, bedellerin tahsili ve tahsil edilen paranın ödemesi Borsa payı, kurtaj ve diğer giderler indirildikten sonra ilgili kuruluşa yapılır.

28. Oluşan fiyatların ve işlemlerin Borsa kaydına alınması ve ilanı

Piyasada gerçekleştirilen alış satış işlemleri ile Borsa'ya bildirilen işlemlere ilişkin fiyatlar ve işlem miktarları Borsa kaydına alınır.

Gerçekleşen işlemler sonucunda oluşan fiyatlar ve bu fiyatlardan yapılan toplam işlem miktarları KMP Bülteni ile ilan edilir.

29. İşlem defterleri (raporları)

Piyasada yapılan tüm işlemlere ilişkin fiyat, miktar, tutar, Borsa payı ve işlem taraflarının belirtildiği işlem raporları, elektronik ortamda, işlem gerçekleştirenlere dağıtılır veya işlem gerçekleştirenlerin erişimlerine hazır hale getirilir.

Piyasada işlem yapma yetkisi olanlar, Borsadan temin ettikleri işlem raporlarını kullanarak kendi kayıtlarını oluştururlar. İşlem raporlarındaki bilgiler hakkında herhangi bir uyuşmazlık oluşması durumunda Borsa kayıtları esas alınır.

30. Borsa dışı işlemlerin Borsa'ya bildirim

İşlem yapma yetkisi verilenlerin alım satım işlemlerinin Borsa sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi esas olmakla birlikte işlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsa dışında yapacakları standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin karşılıklı alım satım işlemlerini, aşağıdaki esaslara göre Borsa'ya bildirmeleri zorunludur. Borsa dışında gerçekleştirilen bu işlemler de Borsa işlemi olarak kabul edilir.

Taraflarca, işlem tarihini takip eden beş iş günü içinde KİT üzerinde Borsa Dışı İşlem Raporu menüsü kullanılarak borsa dışı işlem bildirim yapılır.

İşlem komisyonu Borsa Dışı İşlem Raporu girildiği andaki ve gündeki veriler üzerinden normal bir işlemde bir fark olmaksızın hesaplanır.

Alıcı taraftan çekme komisyonu da ayrıca tahsil edilir.

Taraflardan herhangi birinin bildirim yapması halinde tüm taraflar için ücret ve komisyonlar hesaplanarak tahsil edilir.

Üyeler tarafından Borsa dışında gerçekleştirilen işlemlerin beş iş günü içinde Borsa'ya bildirilmemesi halinde, ödenmesi gereken komisyon tutarına ilave olarak, bir takvim yılı içinde tekerrür sıklığına göre aşağıdaki tabloda gösterilen ilave cezai komisyon oranları tahsil edilir ve ayrıca ödenecek cezai komisyon da dahil toplam komisyon tutarına gecikme süresi için gecikme faizi uygulanır.

Bir Takvim Yılı İçinde Geç Bildirim Tekerrür Sayısı	Kademe Uygulaması
1'inci Geç Bildirim	Komisyon oranının 1/4'ü
2'nci Geç Bildirim	İlk kademenin 2 katı
3'üncü Geç Bildirim	İlk kademenin 3 katı
4'üncü Geç Bildirim	İlk kademenin 4 katı
5'inci ve sonrasındaki Geç Bildirim	İlk kademenin 5 katı

Tescilsiz olarak nitelendirilen ithalat yoluyla gelen kıymetli madenlerin ilk işlemlerinin Borsa alım satım sistemi üzerinden gerçekleştirilerek tescil edilmesi zorunludur. Bu nedenle Borsa dışında gerçekleştirilen işlemlerin Borsa'ya bildirilmesine ilişkin düzenlemeler bu kıymetli madenler için uygulanmaz.

31. Piyasada işlemlerin Borsa tarafından iptali

İşlem iptalleri Borsa Yönetmeliğinde belirtilen esaslara göre yapılır.

İşlem iptali için tarafların dilekçe ile Borsa'ya başvuru yapması gerekir. TCMB'den dilekçe talep edilmeyebilir.

İşlem iptali, işlem ileri valörlü olsa dahi, en geç ilgili seansın sonunda 15:59:00 itibarıyla yapılabilir.

İptal edilen her işlem başına, işlemin taraflarının her birinden, 100 TL + BSMV ücret alınır. TCMB'den işlem iptal ücreti alınmaz.

Tek fiyat seansında verilen emirlerden dolayı oluşan işlemler hiçbir şekilde iptal edilemez.

32. Endeksler, Referans Fiyat, Ağırlıklı Ortalama Fiyat ve Metal Fiyatı

32.1 Endeksler

KMTP'nin görüşü alınmak suretiyle, endeks oluşturulması, hesaplanması ve yayımlanması Endeks ve Veri Direktörlüğü tarafından gerçekleştirilir.

32.2 Ağırlıklı Ortalama Fiyat

Ağırlıklı ortalama fiyat, gerçekleşen işlemlerde oluşan fiyatın işlem miktarı ile çarpılması suretiyle bulunan değer toplam işlem miktarına bölünmesiyle hesaplanır.

Ağırlıklı ortalama fiyatlar, işlem gerçekleşen enstrüman bazında ve tüm valörler için kıymetli maden ile fiyat birimi bazında olmak üzere hesaplanır, bültende ilan edilir.

32.3 Metal Fiyatı

Kıymetli Madenler Piyasasında her kıymetli maden ve fiyat tipi için ayrı ayrı olmak üzere T+0 valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı, metal fiyatı olarak Borsa internet sitesinde ilan edilir.

Kıymetli Madenler Piyasasında ilgili “kıymetli maden – fiyat tipi” bazında işlem olmaması dolayısıyla ağırlıklı ortalama fiyat oluşmaması halinde, altın için aynı gün ilan edilen LBMA/LPPM sabah fiyatı (A.M.) ve sistemdeki kur bilgisi (TCMB döviz alış kuru) üzerinden metal fiyatı hesaplanır. Diğer kıymetli madenler için ise seans bitiminde sistemde bulunan son ve güncel uluslararası fiyatlar kullanılır.

32.4 Referans Fiyat

Tüm kıymetli madenler için ayrı ayrı olmak üzere, seans içindeki tüm para birimlerinde gerçekleşen T+0 valörlü işlemlerin o gün açıklanan TCMB döviz alış kuru üzerinden TRY/KG fiyat tipine çevrilmesiyle bulunan ağırlıklı ortalama fiyattır.

Borsa günlük çekme ve aylık kasa saklama ücretinin tespitinde ve kıymetli maden dışındaki teminatların kıymetli maden cinsinden hesaplanmasında kullanılır. Referans Fiyat günlük olarak Borsanın internet sitesinde ve bültende ilan edilir.

Yeni bir referans fiyatı hesaplanana kadar sistemdeki en son referans fiyat hesaplamalarda esas alınmaya devam edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teminatlar ve İşlem Limiti

33. İşlem yapma yetkisi verilmesi

İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin esaslar ve süreçler, Borsa Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesi kapsamında, Pazarlama ve Satış Direktörlüğü koordinesinde yürütülür.

34. Piyasada teminat olarak kabul edilenler ve işlem teminatı

Piyasada teminat olarak kabul edilenler, teminat değerlendirme katsayıları, teminat esasları ve ilgili diğer hususlar Takasbank tarafından düzenlenen prosedürde belirtilir.

Piyasada gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan risklerin karşılanması amacıyla, Piyasada işlem yapma yetkisi verilenler, Borsanın görüşleri doğrultusunda hazırlanan Takasbank mevzuatında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde işlem teminatı yatırmakla yükümlüdür. İşlem yapma yetkisi verilenlerin işlem limitini işlem teminatı belirler.

Teminat yönetimi Takasbank tarafından gerçekleştirilir. Teminatların hesaplanmasında kullanılacak parametreler, net teminatlandırma yöntemi, değerlendirme, nemalandırma, yatırma, çekme, değiştirme vb. tüm süreçler, Takasbank tarafından düzenlenen mevzuata uygun olarak yürütülür.

İşlem teminatı olarak verilen teminat türlerinden teminat mektubu, Borsa tarafından duyurusu yapılan teminat mektubu örneğinin aynısı olarak düzenlenir. Teminat mektuplarının saklanması, yatırma, geri alma süreci Borsa tarafından yürütülür. Teminat mektubu KMTP Direktörlüğüne işlem teminatı olarak verildiğini belirten üst yazı ile teslim edilir. Teminat mektubu, teyit yazısı, mektubu imzalayanların imza sirküleri ile birlikte muhafaza edilir. Teminat mektubunun iadesinin talep edilmesi halinde, talebini yazılı olarak, teslimin kime yapılacağını yazıda kimlik bilgisi ve örnek imzası bulunacak şekilde belirterek Borsa'dan talep eder. Borsa nezdinde yükümlülüklerin yerine getirilmiş olması şartıyla, Borsa teminat mektubunu talep doğrultusunda iade eder.

Borsa tarafından teminata başvurulması durumunda Borsa nezdinde saklanan teminatlara doğrudan başvurulur. Takasbank nezdinde saklanan teminatlarda ise Takasbank'a verilecek talimat doğrultusunda Takasbank tarafından gerekli işlemler ivedilikle yerine getirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gerçekleşen İşlemlere İlişkin Yükümlülükler

35. Takas işlemi

Kıymetli madenlerin fiziki takası ve saklaması Borsa tarafından belirlenen kıymetli maden saklama kasalarında gerçekleştirilir.

Piyasada gerçekleşen işlemlere ilişkin takas süreçleri ve esaslarında Takasbank merkezi takas kurumuna ilişkin hükümler geçerlidir. Takas yükümlülüklerini yerine getirmeyen üyelerin takas alacakları ödenmez.

36. Takas saatleri

Piyasada, kıymetli maden yükümlülüğü için son teslimat saati ve parasal yükümlülükler için son ödeme saati 17.00'dır. Hafta sonlarında, resmî tatil günlerinde ve yarım gün tatil olması durumunda takas işlemleri yapılmaz.

37. Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi

Kıymetli madenin satıcısı durumunda olan tarafın yükümlülüğü, satılan kıymetli madeni bu ve ilgili düzenlemede belirlenen şartlarla Takas Merkezine teslim ederek bedelini tahsil etmek, alıcı durumundaki tarafın yükümlülüğü ise bu ve ilgili diğer düzenlemelerde belirlenen şartlara uygun olarak satın aldığı kıymetli madenin bedelini Takas Merkezine ödeyerek kıymetli madeni teslim almaktır. Ancak, rafinaj işlemi görmemiş cevherden üretilen kıymetli madenlerin kendinden kendine alış satış işleminde ayar raporu ile takas gerçekleştirilir. Bu tür işlemlerde kıymetli maden Takas Merkezine teslim edilmiş gibi işlem ve çekme komisyonları tahsil edilir.

Kıymetli maden teslimatı, gerçekleşen işlemin konusu olan kıymetli madenin türünde ve tipinde yapılır.

38. Erken kıymetli maden ve nakit takası

Piyasada gerçekleşen alış ve satış işlemlerinin takası, işlem yapan tarafların yükümlülüklerini yerine getirmeleri şartıyla toplu takas için belirlenen zamandan önce gerçekleştirilebilir. Erken takas Takas Terminali üzerinden girilen talebe göre yapılır. Talep edilen kıymetli madenin

hangi üyeden karşılanacağına ilgili üyelerin alış ve satış pozisyonlarına ve kasadaki bakiyesine göre Borsa personeli tarafından karar verilir. Erken takas, onay için, Borsa tarafından belirlenen karşı üyeye elektronik ortamda Borsa tarafından gönderilir. Karşı üye kabul edebilir veya reddedebilir.

39. Kıymetli madenin kasadan fiziki teslimi

Takas Merkezindeki hesabında kıymetli madeni olan işlem yapma yetkisi verilenler, yetkilileri tarafından imzalanmış bir kıymetli maden çekme yazısını ibraz ederek takas yetkilisi aracılığı ile kıymetli madeni teslim alır. Kıymetli maden çekme yazısı güvenliği sağlanmış elektronik ortamda gönderilebilir, bu durumda yazılı talimat aranmaz.

40. Temerrüt

Piyasada, belirlenen takas süresi ve esasları çerçevesinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf temerrüde düşmüş olur. Temerrüde ilişkin süreç Takasbank tarafından yürütülür ve Takasbank tarafından yapılan düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Rafineriler

41. Rafineriler

41.1. Borsanın rafinerilerle ilgili yetkileri

Müşteriler tarafından yapılan düzenlemeler ve ilgili düzenlemelerde belirlenen esaslar çerçevesinde; Borsada kıymetli madenleri işlem görecektir rafinerilerin listesini hazırlamak ve ilan etmek, Türkiye’de kurulu rafinerilerin ve uluslararası rafinerilerin listeye dahil olma başvurularını inceleyip sonuçlandırmak ve listede yer alan Türkiye’de kurulu rafinerilerin ilgili mevzuat kapsamında denetimini yapmak Borsanın yetkisindedir.

41.2. Rafineri listesi

Rafineri Tebliği uyarınca Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecektir uluslararası rafineriler, LBMA’nın ve LPPM’nin yayımladığı listeler göz önüne alınarak Piyasanın bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısı tarafından belirlenir ve liste halinde ilan edilir.

Rafineri listesinde yer almak için başvuran Türkiye’de kurulu rafinerinin Rafineri Tebliğinde ve 3’üncü fıkrada yer alan şartları sağlaması gerekir. Söz konusu Tebliğde yer alan sermaye şartı ile son üç yılda rafine ettiği kıymetli maden miktarına ilişkin koşulların tespitini teminen, Kurul listesinde yer alan bağımsız denetim şirketleri arasından en az üçünden alınan teklif sonrası Genel Müdür tarafından belirlenen bağımsız denetim kuruluşları arasından birine inceleme yaptırılır.

LBMA, LPPM’nin yayımladığı listelerde yer almayan yabancı rafineriler, Dubai Multi Commodity Centre, Indian Bullion Market Association ve benzeri kuruluşların yayımladığı listeler göz önüne alınarak ve asgari olarak Türkiye’de kurulu rafinerilerin sağlaması gereken şartları yerine getirmeleri halinde Yönetim Kurulu tarafından kabul edilebilir.

Gerekli tüm şartları haiz olduğu tespit edilen rafineriler, Borsa tarafından yayımlanan rafineri listesinde ilan edilir.

Başvurunun kabul edilip edilmemesine bakılmaksızın, başvuru sonrasında yapılacak ilgili masraflar, başvuruda bulunan rafineri tarafından karşılanır.

Rafineri Listesine alınan rafinerilerden, yıllık Rafineri Listesi’nde kalma ücreti olarak, tek metal için 2.750 TL+KDV, iki metal için 4.400 TL+KDV ücret tahsil edilir. Rafineri Listesi’nde kalma ücreti, Ocak ayı sonuna kadar Borsa’ya ödenir. Yıl içerisinde başvurusu onaylanan rafineri, yıllık Rafineri Listesi’nde kalma ücretini peşin yatırır.

41.3 Yurt içinde yerleşik rafinerilerin Rafineri Listesine girme başvurusunda yapılacak inceleme usulü ve esasları

Rafineri Tebliği’nde belirtilen koşullar dışında piyasanın sağlıklı işlemlerini teminen Genel Müdür tarafından ek şartlar getirilebilir, teminat istenebilir.

Başvuruda bulunan rafineri hangi kıymetli madenler için rafineri listesine girmek istediğini belirten bir dilekçe ile aşağıdaki belgeleri eksiksiz olarak Borsa’ya teslim etmek zorundadır.

-Ticaret Odası Faaliyet Belgesi

-Çevre Etki ve Değerlendirme Raporu (ÇED)

-Uygunluk Raporu (Cevherden elde edilen dore bar, granül ve hurda haldeki kıymetli madenlerin rafinaj işlemlerini yapabilecek teknik donanımına, personele, bina ve teçhizata sahip olması, Çevre şartlarının, güvenlik önlemlerinin ve hijyenik ortamın rafinaj işlemine uygun olarak hazırlanması, Atık maddelerin arıtılması ve geri kazanımına yönelik sistemleri kurması, Hassas analiz için gerekli olan alev saflaştırma tekniği ile diğer analitik tekniklerden en az birine sahip olması, Rafinaj işlemlerinde; altın için 995/1000, gümüş için % 99,9 platin ve paladyum için % 99,95 ve üzerinde saflık ayarı elde edilebilecek üretim kapasitesinin kurulması, Tesis büyüklüğünün altın rafinerisi için yılda en az 50 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 50 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 10 ton platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 10 ton paladyum rafine edebilecek kapasitede kurulması şartlarının yerine getirildiği ve uygunluk sağlandığına ilişkin ilgili Sanayi Odasından veya bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümünden alınacak rapor)

-İmza sirküleri

-Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi

- Rafineri Listesi'ne başvuruda bulunan rafinerinin 20.000 TL+KDV ücreti Borsanın ilgili banka hesabına yatırdığına dair belge.

Rafineri Tebliğinin 11'nci madde 1'inci fıkra (b) bendinde ifade edilen ödenmiş sermayenin tespiti ile (ğ) bendinde belirtilen son üç yıldaki üretim şartlarını sağlayıp sağlamadığı hususlarının tespiti için Kurul listesinde yer alan bağımsız denetim şirketleri arasından en az üçünden alınan teklif sonrası Genel Müdür tarafından belirlenen bağımsız denetim firmasına rafinerinin denetimi yaptırılır.

Yukarıda belirtilen şartları haiz rafinerilere, Rafineri Tebliğinin 11'nci madde 3'üncü fıkrasında ifade edildiği üzere Borsa tarafından, başvuru sahibinin uluslararası kabul gören standartlarda kıymetli maden üretebilmek için gerekli teknik şartlara ve kapasiteye tam olarak haiz olup olmadığını belirlemek üzere bir komisyon oluşturulur.

Rafineriyi yerinde incelemek için bir komisyon oluşturulur. Komisyon incelemesi neticesinde uygunluk raporu düzenlenir. Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ'in Rafineriler başlıklı 11'inci maddesinin (3)'üncü bendi gereğince aşağıda belirtilen kurumlara

yazı yazılır ve komisyon için birer kişi belirlenmesi istenir. Komisyonda Borsa'yı temsilen bir personel Genel Müdür tarafından görevlendirilir. Oluşturulan komisyon üyeleri rafineriyi yerinde incelemek amacıyla bir araya gelerek başvuru sahibinin uluslararası kabul gören standartlarda kıymetli maden üretebilmek için gerekli teknik şartlara ve kapasiteye tam olarak haiz olup olmadığı hakkında rapor hazırlayarak Borsaya sunar. Bu çalışma karşılığı olarak tutarı Borsa tarafından belirlenen bir ücret, Borsa temsilcisi hariç diğer komisyon üyelerinin her birine, karşılığı başvuru sahibinden tahsil edilerek ödenir.

Komisyon üyeleri;

- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü
- İstanbul Sanayi Odası
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü
- İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
- İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya-Metalurji Fakültesi
- Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya-Metalurji Fakültesi

temsilcilerinden oluşur.

41.4 Yurt dışında yerleşik rafinerilerin Rafineri Listesine girme başvurusunda yapılacak inceleme usulü ve esasları

Yabancı rafinerilerin incelenmesi ve Rafineri Listesine kabul edilme için başvuruda bulunan rafineri hangi kıymetli madenler için rafineri listesine girmek istediğini belirten bir dilekçe ile aşağıdaki koşulları ve gerekli tevsik edici belgeleri sağlaması gerekmektedir.

- a) En az 3 yıl rafinaj faaliyetinde bulunmuş olması,
- b) Son 3 yılda her yıl için; altın rafinerisi için 10 ton altın, gümüş rafinerisi için 10 ton gümüş, platin rafinerisi için 5 ton platin rafine etmiş olması,
- c) Ödenmiş sermayesinin asgari 15 milyon ABD Doları olması,

- ç) Cevherden elde edilen dore bar, granül ve hurda haldeki kıymetli madenlerin rafinaj işlemlerini yapabilecek teknik donanıma, personele, bina ve teçhizata sahip olması,
- d) Çevre şartlarının, güvenlik önlemlerinin ve hijyenik ortamın rafinaj işlemine uygun olarak hazırlanması,
- e) Atık maddelerin arıtılması ve geri kazanımına yönelik sistemleri kurması,
- f) Hassas analiz için gerekli olan alev saflaştırma tekniği ile diğer analitik tekniklerden en az birine sahip olunması,
- g) Rafinaj işlemlerinde; altın için 995/1000, gümüş için % 99,9 platin için % 99,95 ve paladyum için %99,95 ve üzerinde saflık ayarı elde edilebilecek üretim kapasitesinin kurulması,
- ğ) Tesis büyüklüğünün altın rafinerisi için yılda en az 50 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 50 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 10 ton platin rafine edebilecek kapasitede kurulması,
- h) LBMA üyesi olması
- ı) Rafineri Listesi'ne başvuruda bulunan rafinerinin 20.000 TL+KDV ücreti Borsanın ilgili banka hesabına yatırdığına dair belge.
- i) Rafineri Listesi'ne başvuruda bulunan rafineriye, Borsa tarafından ayarı bilinen 20 adet numune gönderilir. Rafineri, 20 adet numuneden en az 18'inin ayarını;
- 999.5 ve üzeri ayarlı numunelerde, ondalık ikinci sayıda +/- 5 sınırında
  - 999.5'den küçük ayarlı numunelerde, ondalık ikinci sayıda +/- 15 sınırında
- numunelerin kendisine tesliminden itibaren 10 işgünü içinde Borsaya bildirmek zorundadır.

41.5 Rafinerileri denetimi

41.5.1 Ayar Analizi:

Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye'de faaliyet gösteren rafinerilerin ürettiği külçeler ve/veya granüller bir takvim yılında en az beş defa ayar analizine tabi tutulur.

LBMA listesinde yer alan rafinerilerin analizleri Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Borsa Rafineri Listesinde yer alan ancak LBMA listesinde yer almayan rafinerilerin denetimlerinin Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından veya yurt dışında ayar denetiminde bulunmak üzere LBMA tarafından kabul edilmiş ve supervisor olarak hizmet vermekte olan firmalara yaptırılması konusunda karar yetkisi Piyasanın bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısındadır.

Ayar analizi ile ilgili yapılacak harcamalar, ilgili rafineriden tahsil edilir.

Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye’de faaliyet gösteren rafinerilerin ürettiği külçeler ve/veya granüller hakkında Borsa’ya bir şikayet gelmesi durumunda, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından veya yurt dışında ayar denetiminde bulunmak üzere LBMA tarafından kabul edilmiş ve supervisor olarak hizmet vermekte olan firmalara denetim yaptırılması konusunda karar yetkisi Piyasanın bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısındadır.

Ayar analizi ile ilgili yapılacak harcamalar şikayet eden taraftan tahsil edilir.

41.5.2 Rafineri Şirketlerinin 3 Yıllık Denetiminin Yapılması

Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında 2006/1 Sayılı Tebliğ’in 15’inci maddesinin üçüncü fıkrasında “Türkiye’de kurulu rafinerilerin; Borsa rafineri listesine alınma tarihinden itibaren her üç yılda bir, bu Tebliğin 11’inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre oluşturulacak komisyon tarafından gerekli teknik şartlara haiz olup olmadığı, yerinde yapılacak inceleme neticesinde tespit olunur ve buna ilişkin rapor Borsaya sunulur” hükmü yer almaktadır.

Rafineriyi yerinde incelemek için bir komisyon oluşturulması gerekmektedir. “Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğin Rafineriler başlıklı 11’inci maddesinin (3)’üncü bendi gereğince aşağıda belirtilen kurumlara üç yılın dolmasından en az bir ay önce Piyasa Direktörlüğü tarafından yazı gönderilerek komisyon için birer kişi belirlemeleri istenir.

- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü

- İstanbul Sanayi Odası
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü
- İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
- İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya-Metalurji Fakültesi
- Yıldız teknik Üniversitesi Kimya-Metalurji Fakültesi

Komisyonunda Borsa'yı temsilen bir personel Piyasasının bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısının sözlü onayı ile görevlendirilir. Gerekli görüldüğünde, ilgili Genel Müdür Yardımcısının şifahi talimatına istinaden Borsanın başka bölümlerinde çalışan personel arasından da, Komisyon için görevlendirme yapılabilir.

Oluşturulan komisyon üyeleri rafineriyi yerinde inceledikten sonra başvuru sahibinin uluslararası kabul gören standartlarda kıymetli maden üretebilmek için gerekli teknik şartlara ve kapasiteye tam olarak haiz olup olmadığı hakkında bir rapor hazırlayarak Borsaya sunar. Bu çalışma karşılığı olarak tutarı Genel Müdürlükçe belirlenen bir ücret, Borsa temsilcisi hariç, üyelerinin her birine incelenen rafineriden tahsil edilerek ödenir.

Komisyon üyelerinin hazırladığı Tespit ve Uygunluk Raporu hakkında Borsa Genel Müdürlüğüne yazılı bilgi verilir. Bu işlemin sonucunda şartları sağlayan rafineriye, Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2006/1) şartlarını sağladığı hususu yazılı olarak bildirilir.

41.6 Rafinerilerin Borsaya göndermesi zorunlu olan raporlar

Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında 2006/1 sayılı Tebliğ'in 15'inci maddesinin birinci fıkrasında; "Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecektür Türkiye'de kurulu rafinerilerce üretilen standart kıymetli madenlerin bu Tebliğde belirtilen tanımlara uygunluğunun denetimine ilişkin usul ve esaslar Borsa tarafından belirlenir" hükmü ve söz konusu maddenin ikinci fıkrasında da "Türkiye'de kurulu rafineriler her yıl, yeminli mali müşavirlik tam tasdik raporu veya bağımsız denetim raporunu Borsaya sunarlar." hükmü yer almaktadır.

Rafineriler tarafından, söz konusu Tebliğ'in 15'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca, yeminli mali müşavirlik tam tasdik raporu veya bağımsız denetim raporu Borsaya gönderilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Komisyonlar ve Ücretler

42. Komisyonlar

42.1 İşlem komisyonları

- a) Standart altın işlemlerinde 0,0001 (on binde bir) oranında komisyon tahsil edilir.
- b) Standart gümüş, platin ve paladyum işlemlerinde 0,00015 (on binde 1,5) oranında komisyon tahsil edilir.
- c) Alıcı ve satıcının aynı taraf olduğu, kendinden kendine yapılan işlemlerde, alış ve satış işlemlerinin her biri için standart altın işlemlerinde uygulanan komisyon oranının dört katı 0,0004 (on binde 4) oranında komisyon tahsil edilir. Standart gümüş, platin ve paladyum işlemlerinde ise her bir alış ve satış işlemi için mevcut işlem komisyonunun iki katı 0,0003 (on binde 3) oranında komisyon tahsil edilir.
- ç) Borsada gerçekleşen standart dışı altın alım satım işlemlerinde 0,0001 (on binde 1) işlem komisyonu alınır. Alıcı ve satıcının aynı taraf olması durumunda bu oran 0,0004 (on binde 4) olarak uygulanır. Borsada gerçekleşen standart dışı gümüş, platin ve paladyum alım satım işlemlerinde 0,00015 (on binde 1,5) işlem komisyonu alınır. Alıcı ve satıcının aynı taraf olması durumunda bu oran 0,0003 (on binde 3) olarak uygulanır.
- d) Borsada gerçekleşen cevherden üretim kıymetli maden alım satım işlemlerinde 0,00015 (on binde 1,5) işlem komisyonu alınır. Alıcı ve satıcının aynı taraf olması durumunda alış ve satış işlemlerinin her biri için bu oranın dört katı 0,0006 (on binde 6) uygulanır.
- e) TCMB'nin TRY karşılığı yurtiçinde cevherden üretilen ve hurda dönüşü alınan kıymetli maden işlemlerinde, işlemin yapıldığı gün Borsa tarafından açıklanan TL Referans Fiyat üzerinden işlem tutarı oluşturulur ve üyelerden 0,0001 (on binde bir) oranında komisyon tahsil edilir.

İşlem komisyonları aylık olarak tahsil edilir.

İşlem komisyonları, alıcı ve satıcıdan ayrı ayrı tahsil edilir.

Tüm işlem komisyonları kıymetli madenin has miktarı dikkate alınarak bulunan net işlem hacmi üzerinden hesaplanır. Türk Lirası dışındaki para birimlerinden gerçekleşen işlemlere ilişkin işlem hacimleri bir önceki gün TCMB döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek suretiyle hesaplanır.

TCMB için işlem komisyonu hesaplanmaz.

Mini külçe işlemlerinde alınan borsa payı asgari 5 Kuruş+BSMV'dir.

Komisyon oranları üzerinden % 5 oranında BSMV tahsil edilir.

İşlem Komisyonları	
Standart Altın İşlem Komisyonu	on binde 1
Kendinden Kendine Standart Altın İşlem Komisyonu	on binde 4
Standart Gümüş, Platin ve Paladyum İşlem Komisyonu	on binde 1,5
Kendinden Kendine Standart Gümüş, Platin ve Paladyum İşlem Komisyonu	on binde 3
Standart Dışı Altın İşlem Komisyonu	on binde 1
Standart Dışı Gümüş, Platin ve Paladyum İşlem Komisyonu	on binde 1,5
Kendinden Kendine Standart Dışı Altın İşlem Komisyonu	on binde 4
Kendinden Kendine Standart Dışı Gümüş, Platin ve Paladyum İşlem Komisyonu	on binde 3
Cevherden Üretim Kıymetli Maden İşlem Komisyonu	on binde 1,5
Kendinden Kendine Cevherden Üretim Kıymetli Maden İşlem Komisyonu	on binde 6

42.2 Çekme komisyonları

Borsa kasasından kıymetli maden teslim alanlardan, Borsa kasasından çektikleri kıymetli maden miktarı ve metalin TRY/KG referans fiyatı üzerinden has miktarı dikkate alınarak hesaplanan parasal tutar üzerinden;

a) Standart altın için 0,0002 (on binde 2) oranında,

b) Standart gümüş, platin ve paladyum için 0,0003 (on binde 3) oranında,

c) Standart dışı altın için alıcı hesabından tahsil edilmek üzere 0,0002 (on binde 2), standart dışı gümüş/platin/paladyum için alıcı hesabından tahsil edilmek üzere 0,0003 (on binde 3) oranında,

ç) Cevherden üretilen tüm kıymetli madenler için 0,0003 (on binde 3) oranında çekme komisyonu tahsil edilir.

Çekme komisyonları aylık olarak tahsil edilir.

Mini külçe işlemlerinde alınan çekme komisyonu BSMV dahil asgari 5 Kuruş'tur.

TCMB için çekme komisyonu hesaplanmaz.

Komisyon oranları üzerinden % 5 oranında BSMV tahsil edilir.

Çekme Komisyonları	
Çekme Komisyonu (Standart Altın)	on binde 2
Çekme Komisyonu (Standart gümüş, platin, paladyum ile cevherden üretim kıymetli madenler)	on binde 3
Çekme Komisyonu (Standart dışı altın için)	on binde 2
Çekme Komisyonu (Standart dışı gümüş, platin, paladyum için)	on binde 3

42.3 Saklama komisyonu

Günlük saklama kasasında duran kıymetli madenler için günlük ortalama komisyon, günlük referans fiyat üzerinden hesaplanır ve tahsil edilir.

Günlük ortalama komisyon oranı, aylık saklama komisyon oranının ilgili aydaki takvim günü sayısına bölünmesi sonucunda elde edilen orandır. Ancak, zorunlu karşılıklar için komisyon oranı ilgili aydaki güne göre değil sabit 30'a bölünmek suretiyle bulunur.

Borsa yatırım fonları, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları adına Borsa kasasında saklanan kıymetli madenler için her ay günlük ortalama miktar ve günlük referans fiyat üzerinden hesaplanan 0,0001 (on binde 1) saklama komisyonu tahsil edilir.

Piyasada işlem yapma yetkisi olmayan kişi ve kuruluşlar adına ve hesabına, saklama sözleşmesi imzalanmak suretiyle Borsa kasasında saklanan Borsada işlem görmüş işlenmemiş standart kıymetli madenler için referans fiyat kullanılarak aylık 0,0001 (on binde 1) saklama komisyonu hesaplanır ve bu komisyon üç aylık peşin tahsil edilir.

TCMB Zorunlu Karşılık Hesabı nezdinde saklanan altınlar için her 14 günde bir giriş veya çıkışı yapılan zorunlu karşılıkların saklama komisyonu valör gününde Borsa Web Sitesinde 16:00 da açıklanan metal fiyat kullanılarak hesaplanan aylık 0,00005 (on binde 0,5) saklama komisyonu TCMB tarafından hesaplanır ve Bankalardan yine TCMB tarafından tahsil edilerek Borsa hesabına yatırılır.

TCMB Altın Teminat Hesabı nezdinde saklanan altınlar için, Borsa Web Sitesinde 16:00 da açıklanan metal fiyat kullanılarak hesaplanan aylık 0,0000125 (on binde 0,125) saklama komisyonu TCMB tarafından hesaplanır ve Bankalardan yine TCMB tarafından tahsil edilerek Borsa hesabına yatırılır.

TCMB' nın kendi nam ve hesabına yaptığı saklama komisyonu LBMA fiksing öğleden önce (A.M.) ve öğleden sonra (P.M.) ortalaması alınarak ulaşılan USD/ONS fiyatının bir önceki gün saat 15:30' da TCMB tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru kullanılarak hesaplanır. Eğer yarım gün tatil ise öğleden önce (A.M.) fiyatı baz olarak alınacaktır.

Komisyon net miktar üzerinden hesaplanacaktır.

Ağırlık birimi ons olarak kaydedilen kıymetli madenin saklama komisyonunun hesaplanmasında komisyon, matrah TL/kg'a çevrilerek hesaplanır.

Tüm saklama komisyonları kıymetli madenin has miktarı üzerinden alınır.

Mini külçe işlemlerinde alınan saklama komisyonu BSMV Dahil asgari 5 Kuruştur.

Komisyon oranları üzerinden % 5 oranında BSMV tahsil edilmektedir. TCMB BSMV'den muaftır.

Saklama Komisyonları	
Kıymetli Maden Aylık Kasa Saklama Komisyonu (Altın, Platin, Paladyum)	on binde 1
Kıymetli Maden Aylık Kasa Saklama Komisyonu (Gümüş)	on binde 2
Kıymetli Maden Aylık Müşteri Kasa Saklama Komisyonu (Gümüş)	on binde 1
Yatırım Fonu/Yatırım Ortaklıkları Aylık Saklama Komisyonu (Tüm metaller için)	on binde 1
TCMB Zorunlu Karşılıklar Aylık Saklama Komisyonu	on binde 0,5
TCMB Altın Teminat Hesabı nezdinde saklanan altınlar için Aylık Saklama Komisyonu	on binde 0,125
TCMB'nın kendi nam ve hesabına yaptığı saklamalar için Aylık Saklama Komisyonu	on binde 0,125
Üçüncü Kişi ve Kuruluşlar için Aylık Saklama Komisyonu (Üç aylık peşin alınır)	on binde 1

42.4 Dışarıya ve diğer Borsa üyelerine saklama hizmeti verilmesi

KMP'de işlem yapma yetkisi olmayan kişi ve kuruluşlar adına ve hesabına, saklama sözleşmesi yapılmak suretiyle Borsada işlem görmüş standart işlenmemiş kıymetli madenlerin Borsada saklanması yapılabilir. Bunlar için Yönetim Kurulu Kararı ile işlem yapma yetkisi verilenlere uygulanan tarifeden farklı saklama ve çekme komisyonu belirlenebilir.

KMP'de işlem gören standart altının borsa üyeleri tarafından Merkezi Karşı Taraf hizmeti sunan Takasbank adına teminat olarak kullanılması halinde gerekli sözleşmelerin imzalanması ve ilgili hesapların açılması kaydıyla söz konusu borsa üyeleri için saklama hizmeti verilebilir.

43. Ücretler

TCMB'nin saklama kasasına alınan altınların zorunlu karşılık kapsamında tesis edilenler hariç olmak üzere ayar ve güvenilirlik analizleri için 1 kg külçe başına 20 TL+KDV, büyük külçe başına 50 TL+KDV ücret alınmaktadır.

Üyelere ve üçüncü kişilere verilecek analiz ve tartım işlemlerinde, külçe ve mini külçe için külçe başına 30 TL+KDV, büyük külçe için külçe başına 100 TL+KDV ücret alınmaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

44. Hüküm bulunmayan haller

Bu düzenlemede yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili mevzuat çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Genel Müdür yetkilidir.

45. Yürürlük

Bu düzenleme, Kıymetli Madenler Piyasasının BISTECH sistemine geçtiği tarih itibariyle yürürlüğe girer.

46. Yürütme

Bu düzenleme hükümlerini Genel Müdür yürütür.

Geçici Madde:

BISTECH sistemine geçilmeden önceki uygulamalar, komisyonlar, ücretler ve hükümlere ilişkin bu düzenlemeye aykırı olmayan hükümler geçiş anına kadar uygulanır.

Ekler:

Ek-1 Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Maden Kontrol Tutanağı

Ek-2 İşlenmemiş Kıymetli Maden İthaline İlişkin Bilgi Formu

Revizyonlar:

1. Birinci Revizyon

09.08.2019 Tarihli ve 2019/57 Sayılı Duyuru ile 15.08.2019 tarihi itibariyle standart dışı kıymetli madenlere ilişkin komisyon oranları değiştirilmiş olup yeni oranlar prosedüre işlenmiştir.

2. İkinci Revizyon

11.12.2019 Tarihli ve 31-69 sayılı Genel Müdürlük onayı ile metal fiyatı hesaplanmasına ilişkin madde metni revize edilmiş olup yeni metin prosedüre işlenmiştir.

**BORSA
İSTANBUL**

BORSA İSTANBUL A.Ş. KIYMETLİ MADEN KONTROL TUTANAĞI

Kontrol Tarihi/Saat	...../..... /20....			
İthalat Beyanname Numarası	-			
İthalat Beyanname Kapanış Tarihi				
Kontrol Talep Eden Üye				
Kontrol Edilen Kıymetli Maden	Altın	Gümüş	Platin	Paladyum
Kontrol Edilen Kıymetli Maden Ağırlığı Brüt (Kg)				

AÇIKLAMA

Borsa Yetkilisi İmza	Üye Yetkilisi İmza
Ad Soyad Borsa Yetkilisi	Ad Soyad Üye Yetkilisi

Borsa tarafından yapılan bu kontrol, Türk Parası Koruma Hakkındaki 32 sayılı karar uyarınca Borsaya teslim koşulunu sağlamaz. Bu koşulun sağlanması için Standart Dışı İşlenmemiş Kıymetli Madenin ithal tarihinden itibaren üç iş günü içerisinde ayar raporunun alınarak Borsaya ulaştırılması ve ayar raporunda yer alan net miktar üzerinden işleme konu olması gerekmektedir.

Mesai saatleri dışında yapılan kontrollerde; kontrolün yapıldığı miktar göz önünde bulundurulmadan ve kontrol başına olmak üzere Kurban Bayramını ve Ramazan Bayramını kapsayan resmi tatil dönemleri hariç tüm resmi tatil günlerinde 10:00 - 22:00 saatleri arasında hizmet verilir, bu hizmetin karşılığı olarak 500 TL + KDV ücret alınır. Mesai günlerinde ise 18:00-23:00 saatleri arasında hizmet verilir ve 300 TL+ KDV alınır, Ücretin ödenmesini kabul etmeyen veya tahakkuk ettirilen ücreti ödemekten kaçınan üyeye bu hizmet verilmez.

İŞLENMEMİŞ KIYMETLİ MADEN İTHALİNE İLİŞKİN BİLGİ FORMU

**BORSA
İSTANBUL**

KIYMETLİ MADENİN TÜRÜ : _____

FİİLİ İTHALAT TARİHİ : _____

İTHALATÇI ÜYE ADI : _____

İHRAÇ EDEN ÜLKE : _____

İHRAÇ EDEN FİRMA ADI : _____

İTHAL EDİLEN KIYMETLİ MADENİN

RAFİNERİ ADI : _____

TOPLAM AĞIRLIĞI : _____

BİRİM AĞIRLIĞI : _____

ADET : _____

AYARI : _____

Bilgi formunu düzenleyenin

Adı Soyadı :

Unvanı :

İmza :

EK: GÜMRÜK BEYANNAMESİ FOTOKOPİSİ